

VALJEVO-LELIĆ-TAOR

SELA: LELIĆ, LESKOVICE, DONJI TAOR

Kada se od Valjeva krene u pravcu juga, lokalnim putem ka selu Lelić, prvo se nailazi na staru krmu "Lelić", a nakon 200 m (na desetom kilometru od Valjeva) se stiže i do istoimenog manastira, koji danas ima veliki turistički značaj. Postoji i konak u okviru manastira koji može da pruži smeštaj za 50 ljudi-turista. Prekoputa manastira se nalazi stara kovačka radnja, a u blizini nje i stara sušara sa "lesama" (drvene sušilice za voće) koje svedoče o tradicionalnom načinu sušenja voća. Takođe, u neposrednoj blizini, se nalazi stara osnovna škola do 4. razreda, koja danas broji samo 9 učenika. Na 1,5 km od manastira se nalaze dve kafane pored samog puta-jedna je kafana "Tadić" i datira još iz preprošlog veka. Pored kafane je prodavnica, a prekoputa i Pošta. Sa leve strane kafane je još jedna stara kovačka zanatska radnja po čemu je ovaj kraj čuven.

Na trećem kilometru odatle, desno se odvaja put za selo Sušicu, gde postoji seoska crkva i osnovna škola do 4. razreda. Nazad, glavnim putem, nakon 2 km, stoji stara kuća-dužan-koji je i dalje u funkciji. Tu sa desne strane se skreće ka zaseoku Jovanović koji je karakterističan po vunučari Jovanović Božidara, jedinoj u funkciji na ovom području. Tu se nalazi i selo Donje Leskovice, sa osnovnom školom do 8. razreda, dvema novootvorenim kafanama, prodavnicom i seoskim domom koji je jednim delom renoviran i u vlasništvu je škole. Koristi se i za smeštaj učitelja ali i za školske goste. Povratkom na glavni put, dalje se nastavlja ka Mravinjcima i selu Gornje Leskovice i zaseoku Jabuka gde postoji kovačka radnja, čiji vlasnik ima 76 godina i koja i danas radi. Na 18. kilometru od Valjeva, dolazi se do mesta Rastilo, a tu se nalazi šumarska kuća- ima 20 letnjaka i skoro je renovirana, a namenjena je omladinskom turizmu. Posebno su redovni posetioči- članovi istanjiškog društva iz Valjeva, koji ovde borave na svojim akcijama i gde, između ostalog, održavaju edukativna predavanja upotpunjena terenskim radom. Područje je bogato srnećom divljačom, mešicom leskom, četinarskom šumom, a ovde se odigralo i jedno od prvih poljoprivrednih izložbi još davne 1918. godine. Na jednoj čestini, u neposrednoj blizini, su se nekada održavali seoski vaučeri velikih praznika. Zanimljivo je da se sve to nalazi na samo 1 km od puta, a i dalje se ima osetljaj potpune divljine. Nazad uz glavni put, nailazi mesto Čebić Metaljka gde se pravi kafana Čebić krmu koja čete imati i 5 soba pride. Odatle dalje 500 m nailazi se na izvor zvani "Lovačka česma", u čijoj blizini je i spomenik Boško Buha. Zatim, nastupa potez vikendaja i sa jedne i sa druge strane puta sve do Mravinjaca gde postoji još jedna šumarska kuća i još jedna škola do 4. razreda sa dva učenika. Desno od šumarske kuće se nalazi jedan luksuzan privatni posed, sagrađen od autohtonih materijala (drvo i kamen), ali je ipak modernog stila sa bazenom, saunom, terenima za razne sportove, a detalji, poput nameštaja, pribora za jelo i sl. su u etno stilu. Spolja ima izgled broda, a za njegovu gradnju, vlasnik je angažovao najbolje majstore u zemlji. Tu se dolazi do jednog raskršća, levo se ide prema Kosjeriću, a desno, nakon 14 km puta kroz šumu, dolazi se do izvora Povolenske reke. Na početku tog puta, sa desne strane, u potoku, mogu se videti kamene kugle neispitanog porekla i sastava, ali imponantnog izgleda. Tu u blizini se nalazi još jedna šumarska kuća, a 5 km odatle, vodenica potokara, još u funkciji.

Nazad na glavnom putu, pa prema Kosjeriću, nailazi se na izvorište Bele Vode-jak i hladan izvor koji nikada ne presuši, a ubrzo zatim se stiže do Povolenske kose i do sela Gornji Taor što je ujedno i granica sa opštinom Kosjerić.